

	rodzaj męski 		rodzaj żeński 	rodzaj nijaki
	żywotne 	nieżywotne 		
przymiotnik	-ego	-y k, g -i = MIANOWNIK	-ą	-e = MIANOWNIK
rzeczownik	-a	-ø = MIANOWNIK	-ę	-o -e -ę -um = MIANOWNIK
przykład	Mam inteligentnego brata. Mam czarnego kota. Mam dobrego tatę.	Mam wolny czasø. Mam niebieski sweterø.	Znam twoją siostrę. Czytam ciekawą książkę.	Mam sportowe auto. Jem dobre śniadanie. Masz ładne imię. Lubię to nowe centrum handlowe.
	JAKIEGO?	JAKI?	JAKĄ?	JAKIE?

BIERNIK LICZBY POJEDYNCZEJ

IV przypadek **Kogo? Co?**

■ Rodzaj męski

W bierniku liczby pojedynczej istotne jest rozróżnienie rzeczowników rodzaju męskiego na dwie kategorie: **rzeczowniki żywotne**, to znaczy ludzie i zwierzęta oraz **nieżywotne**, czyli przedmioty, rośliny, zjawiska, nazwy czynności i pojęcia abstrakcyjne.

żywotny:

rzeczownik: **-a**
przymiotnik: **-ego**

nieżywotny:

rzeczownik: **-ø**
przymiotnik: **-y**
-i po spółgłoskach miękkich oraz **-k, -g** (*tani, wysoki, drogi*)

Ⓛ **wyjątki**

Część rzeczowników męskich nieżywotnych przyjmuje w bierniku końcówkę **-a**, czyli formę równą dopełniaczowi. Są to między innymi:

- **owoce i warzywa***
proszę banana, pomidora, ogórka
- **sporty**
gram w tenisa, w golfa, w brydża
- **tańce**
tańczę walca, poloneza, mazurka
- **marki samochodów**
mam fiata, opła, mercedesa
- **nazwy walut**
mam funta, dolara
- **inne**
pałę papierosa, piję szampana, jem hamburgera

* Forma potoczna, która stała się formą progresywną.

■ Rodzaj żeński

rzeczownik: **-ę**
przymiotnik: **-ą**

Ⓛ **wyjątki**

Rzeczownik *pani* ma końcówkę **-ą**, natomiast zaimek wskazujący *ta* przyjmuje końcówkę **-ę**.

pani - panią   *ta* - tę

■ Rodzaj nijaki

rzeczownik: **-o, -e, -ę** oraz **-um**
przymiotnik: **-e**

■ Biernik a inne przypadki

Rzeczowniki męskie żywotne w liczbie pojedynczej mają biernik równy dopełniaczowi. Natomiast biernik rzeczowników męskich nieżywotnych, rzeczowników żeńskich zakończonych na spółgłoskę (*noc, powieść*) oraz rzeczowników nijakich jest równy mianownikowi.

■ Zaimki wskazujące i pytające

r. męski		r. żeński	r. nijaki
żywotny	nieżywotny		
tego	ten	tę	to
tamtego	tamtę	tamtą	tamtę
jakiego	jaki	jaką	jakie

■ Zasady użycia

- dopełnienie bliższe (*lubię coś, mam coś, kocham kogoś, widzę kogoś...*)
- przymyki: *przez, na, o, po, pod, nad, za, przed, między, ponad, poza, w*
- wrażenia przymikowe: *ze względu na, bez względu na, z uwagi na, w zamian za*

Ⓛ **uwaga**

Przymyki łączące się z biernikiem mogą łączyć się też z innymi przypadkami w zależności od czasownika, który je poprzedza. Tylko przymik *przez* łączy się jedynie z biernikiem. Pozostałe przymyki łączą się z biernikiem po czasownikach ruchu oraz po wyrażeniach typu: *czekam na, pytam o, mam ochotę na*.